

ЛИТОВСКІЙ ВѢСТНИКЪ.

ОФИЦИАЛЬНАЯ

ГАЗЕТА.

№

91.

KURIER LITIEWSKI.

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. Вторникъ. 12-го Ноября — 1835 — Wilno. Wtorek. 12-go Listopada.

ВНУТРЕННІЯ ИЗВѢСТІЯ.

Вильна.

8-го числа сего Ноября, въ день Тезоименитства Его Императорскаго Высочества Великаго Князя МИХАИЛА ПАВЛОВИЧА и Его Императорскаго Высочества МИХАИЛА НИКОЛАЕВИЧА, въ Дворцовой Церкви совершена была Божественная Литургія, послѣ которой принесено благодарственное Господу Богу молебствіе о здравіи Его Императорскаго Величества, Ихъ Императорскихъ Высочествъ и всего Августѣйшаго Дома, въ присутствіи Его Сіятельства Господина Виленскаго Военнаго Губернатора, Гродненскаго, Минскаго и Вѣлостокскаго Генераль-Губернатора, Генераль-Адъютанта Князя Долгорукова, Его Превосходительства Командира 1-го Пѣхотнаго Корпуса Господина Генераль-Адъютанта Барона Гейсмара, а также Гг. Генераловъ, Чиновниковъ, знатнѣйшихъ Дворянъ и другихъ Сословій; послѣ чего Его Сіятельство принималъ поздравленія. — Въ тоже время совершенно благодарственное моленіе во храмахъ другихъ исповѣданій. — Вечеромъ у Его Сіятельства было собраніе знатнѣйшихъ Особъ и городъ иллюминированъ.

— 10-го ч. Его Сіятельство Господинъ Виленскій Военный Губернаторъ, въ 6-ть часовъ вечера, выѣхалъ въ Вилкомирь.

Санктпетербургъ, 1-го Ноября.

Вчерашняго числа, поднятемъ флага на Зимнемъ Дворцѣ, возвышено вѣрнопопдающимъ жителямъ столицы о благополучномъ возвращеніи Его Императорскаго Величества.

— Государь Императоръ прибывъ въ г. Курскъ 22 числа, изволилъ въ 12 часовъ посѣтить Знаменскій Соборъ при домѣ Архіерейскомъ.

Изъ Собора Его Величество изволилъ посѣтить Богоугодныя заведенія Курскаго Приказа Общественнаго Призрѣнія, т. е. больницу, богодѣльню для лицъ гражданскаго вѣдомства и заслуженныхъ инвалидовъ, домъ ума лишенныхъ, домъ смиренный, рабочій и при ономъ фабрику, потомъ изволилъ дѣлать смотръ, находившейся въ сборѣ 2-й Драгунской дивизіи.

Въ сей день къ обѣденному столу Его Величества приглашены были всѣ Генералы, Полковые Командиры и Командиры батарей.

23-го числа, въ 9-ть часовъ утра, Государь Императоръ изволилъ дѣлать ученіе полкамъ 2-й Драгунской дивизіи съ ея Артиллерією, коими былъ совершенно доволенъ, и въ два часа по полудни, отправился въ городъ Орель.

24 Октября, въ четыре часа по полуночи, Государь Императоръ прибылъ благополучно въ г. Орель. Въ десять часовъ утра, изволилъ слушать панихиду по Августѣйшей Родительницѣ Своей, блаженной памяти Государынѣ Императрицѣ МАРИИ ТЕОДОРОВНѢ. Въ двенадцать часовъ, Его Величество прибылъ въ Борисоглебскій соборъ, и по выслушаніи краткаго молебствія, изволилъ отправиться для осмотра богоугодныхъ заведеній Приказа Общественнаго Призрѣнія, а въ половинѣ перваго часа изволилъ дѣлать смотръ войскамъ 1-й Драгунской дивизіи, коими былъ совершенно доволенъ.

25-го Октября, въ девять часовъ утра, Государь Императоръ изволилъ дѣлать маневръ оной дивизіи, по окончаніи котораго отправился въ Тулу, въ первомъ часу по полудни.

WIAOMOŚCI KRAJOWE.

W i l n o.

Dnia 8go t. m., jako w dzień Wysokich Imienin Jego CESARSKIEY WYSOKOŚCI WIELKIEGO XIAŻĘCIA MICHAŁA PAWŁOWICZA, i Jego CESARSKIEY WYSOKOŚCI WIELKIEGO XIAŻĘCIA MICHAŁA NIKOŁAJEWICZA, w kaplicy pałacowej odprawiona była Liturgia Św., po której zanoszono dziękczynne do Pana Boga modły o zdrowie NAYJAŚNIEJSZEGO CESARZA JEGOMOŚCI, ICH CESARSKICH WYSOKOŚCI i całego NAYJAŚNIEJSZEGO DOMU, w obecności Jaśnie Oświeconego Pana Wileńskiego Wojennego Gubernatora, Grodzieńskiego, Mińskiego i Białostockiego Jenerał-Gubernatora, Jenerał-Adjutanta Xiażęcia Dothorukowa, Jaśnie Wielmożnego Dowódcy 1go Korpusu piechoty, Pana Jenerał-Adjutanta, Barona Geismara, tudzież PP. Jenerałów, Urzędników i znakomitszych Obywateli. — W tymże czasie dziękczynne modły odprawiały się we wszystkich Świątyniach różnych wyznań. — Po nabożeństwie, Xiażę Jegomość Pan Wojenny Gubernator przyjmował powinszowania. — Wieczorem u Jego Xiażęcey Mości był wieczór dla znakomitych osób i miasto było oświecone.

— D. 10 t. m. Jaśnie Oświecony Pan Wileński Wojenny Gubernator, o godzinie 6-tej wieczorem, wyjechał do Włkomierza.

Sanct-Petersburg, dnia 1 Listopada.

Wczora, wystawienie chorągwi na Pałacu Zimowym, zwiastowało wiernym poddanym, mieszkańcom Stolicy, o szczęśliwym powrocie Jego CESARSKIEY Mości.

— CESARZ JEGOMOŚĆ przybywszy do m. Kurska, dnia 22go, raczył o godzinie 12tej odwiedzić Znamieński Sobor przy Biskupim pałacu.

Z Soboru NAYJAŚNIEJSZY PAN raczył odwiedzić dobroczynne zakłady Kurskiej Izby Powszechney Opieki, t. j. Szpital chorych, Szpital ubogich dla osób stanu cywilnego i zasłużonych inwalidów, dom wartyotów, dom poprawy, zarobkowy i przy nim fabrykę, a potem odbywać raczył przegląd zgromadzonej 2giej dywizyi Dragonów.

Tego dnia, do stołu Jego CESARSKIEY Mości na obiad zaproszeni byli, wszyscy Jenerałowie, Dowódcy półków i Dowódcy baterii.

Dnia 23go, o godzinie 9tej rano, CESARZ JEGOMOŚĆ raczył odbywać ćwiczenie półków 2giej dywizyi Dragonów, z jey artylleryą, z których zupełnie był zadowolony, i o godzinie 2giej z południa wyjechał do miasta Orła.

Dnia 24go Października o godzinie 4tej z północy, CESARZ JEGOMOŚĆ przybył szczęśliwie do m. Orła. O godzinie 10tej rano, raczył słuchać żałobnego nabożeństwa za NAYJAŚNIEJSZĄ SWĄ Matkę, świętej pamięci PANIĄ CESARZOWĄ MARYĄ TEODOROWNĘ. O godzinie 12 NAYJAŚNIEJSZY CESARZ JEGOMOŚĆ przybył do Borysohlebskiego Soboru, i po wystuchaniu krótkiego nabożeństwa, raczył udać się dla obejrzenia dobroczynnych zakładów Izby Powszechney Opieki, a o pół do pierwszej raczył odbywać przegląd woysk 1szej dywizyi Dragonów, z których zupełnie był zadowolony.

Dnia 25go Października, o godzinie dziewiątej rano, CESARZ JEGOMOŚĆ raczył odbywać ćwiczenie teyże dywizyi, po ukończeniu którego, wyjechał do Tuły, o godzinie 1szej z południa.

Во все время пребывания Его Величества въ Орлѣ, тамошнее купечество, по особенному усердію и преданности, угощало войска полною порціею вина, говядины и булокъ, и кромѣ того, войска сіи на квартирахъ, отъ хозяевъ своихъ, имѣли хорошую пищу.

Въ Тулу Его Величество изволилъ прибыть 26-го Октября, въ три часа по полуночи. Въ девять часовъ, отправился въ соборъ; потомъ осматривалъ Кадетскій Корпусъ, Арсеналь, Оружейный Заводъ и богоугодныя заведенія, и удостоивъ принятіемъ представленія дворянъ и купечества, въ первомъ часу по полудни, изволилъ отправиться въ Москву, и какъ выпалъ снѣгъ, и лѣтній путь сдѣлался затруднителенъ, то Его Величество изволилъ поѣхать въ перекладныхъ саняхъ, и къ одиннадцати часамъ вечера былъ уже въ Москвѣ. (Св. П.)

— Высочайшею Грамотою, 26-го Октября, Всемилостивѣйше сопричисленъ къ ордену *Св. Анны 1-й степени*, Преосвященный *Антоній*, Викарный Епископъ Варшавскій.

— Государственный Совѣтъ въ соединенныхъ Департаментахъ Законовъ и Экономіи въ Общемъ Собраніи, рассмотрѣвъ докладъ Правительствующаго Сената, о правѣ на дворянство по ордену *Св. Станислава*, и находя опредѣленіе Правительствующаго Сената по сему предмету правильнымъ, согласно съ онымъ, положилъ: постановить въ дополненіе къ ст. 2232 Свода Учрежденій Государственныхъ: 1-е) что изъ лицъ, пожалованныхъ орденомъ *Св. Станислава*, съ 1815 по 17-е Ноября 1831 года, надлежитъ признавать въ дворянскомъ Россійской Имперіи достоинствѣ, только кавалеровъ 1-й степени; лица же, пожалованные въ продолженіе сего времени 2-ю, 3-ю и 4-ю степенями того же ордена, не могутъ быть признаваемы въ семь достоинствѣ; 2-е) что всѣ тѣ, которые получили орденъ *Св. Станислава*, безъ различія степеней, съ 17-го Ноября 1831 года, то есть со дня причисленія оного къ орденамъ Имперіи Россійской, подъ наименованіемъ орденовъ Императорскихъ и Царскихъ, или отнынѣ оный получать, хотя бы по званію своему и непринадлежали къ дворянскому сословію, должны быть признаваемы потомственно въ дворянскомъ Россійской Имперіи достоинствѣ. На семъ Мнѣніи написано тако: „Его Императорское Величество воспользовавшись Мнѣніемъ въ Общемъ Собраніи Государственнаго Совѣта, о правѣ на дворянство по ордену *Св. Станислава*, — Высочайше утвердить соизволилъ и повелѣлъ исполнить. Председатель Государственнаго Совѣта, *Графъ Новосилцовъ* 30-го Сентября 1835.“

— Государь Императоръ, по Положенію Комитета Гг. Министровъ, Высочайше повелѣть соизволилъ: признавать *Фридриха Винберга* Шведскимъ и Норвежскимъ Вице-Консуломъ въ Кронштатѣ. (С. В.)

ОБЪЯВЛЕНІЕ

Объ изданіи

ЛѢСНАГО ЖУРНАЛА ВЪ 1836 ГОДУ.

Лѣсной Журналъ, издаваемый съ 1833 года Высочайше утвержденнымъ Обществомъ для поощренія лѣснаго хозяйства, съ цѣлію распространенія въ отечествѣ познаній о правильномъ лѣсномъ хозяйствѣ, будетъ продолжаемъ и въ 1836 году, сообразно съ программой, принятой на 1835 годъ. Главнымъ предметомъ оного будутъ, какъ и прежде, лѣсохозяйственныя науки; кромѣ того входятъ въ составъ Журнала Естественныя Науки и Сельское хозяйство, по отношеніямъ ихъ къ лѣсоводству, и охотничье искусство.

Лѣсной Журналъ будетъ состоять изъ слѣдующихъ отдѣленій:

I. Лѣсохозяйственныя Науки.

- 1.) Лѣсоразведеніе.
- 2.) Лѣсоохраненіе.
- 3.) Лѣсная Технологія или лѣсоупотребленіе.
- 4.) Лѣсная Таксація или лѣсовычисленіе.
- 5.) Лѣсоуправленіе.

II. Лѣсная Статистика и Географія.

- 1.) Правила обозрѣнія лѣсовъ и составленія статистическихъ описаній оныхъ.
- 2.) Статистическія извѣстія о лѣсахъ отечественныхъ и иностранныхъ.
- 3.) О мѣстонахожденіи, предѣлахъ распространенія, и распредѣленіи лѣсныхъ растеній на земной поверхности.

III. Лѣсоизмѣреніе.

Изложеніе простыхъ и удобопонятныхъ способовъ измѣренія лѣсовъ, и краткихъ правилъ Геодезіи и Ситуаціи.

IV. Изобрѣтенія и открытія.

Описаніе лѣсныхъ орудій и разныхъ изобрѣтеній и открытій по лѣсной части.

V. Естественныя Науки.

- 1.) Ботаника, преимущественно лѣсная.

Презъ cały czas pobytu NAYIAŚNIEYSZEGO CESARZA JEGOMOŚCI w Orle, kupey tameczni, ze szczególney gorliwości i wdzięczności, przyjmowali woyska zupełnemi porcyami wódki, mięsa, chleba, i oprócz tego woyska te na kwaterach od swych gospodarzy, miały dobry pokarm.

Do Tuły Jego CESARSKA MOŚĆ przybył raczył dnia 26go Października, o godzinie 3ciej z północy. O godzinie 9ciej, udał się do Soboru; oglądał potem Kadecki Korpus, zbrojownią, fabrykę broni i zakłady do broczynne i zaszcycił przejęciem przedstawienia dworzan i kupców; o godzinie 1szej z południa wyjechał raczył do Moskwy, a ponieważ śnieg wypadł i droga kołowa stała się niedogodną, zatem Jego CESARSKA MOŚĆ wyjechał raczył w sanjach, które odmieniał na każdej stacyi pocztowej, i przed jedenastą wieczorem już był w Moskwie. (P. P.)

— Przez NAYWYŻSZY Dyplomata, 26go Października, Nayłaskawiey policzony do orderu *S. Anny 1go stopnia*, Przenaywielebniejszy *Antoni*, Wikaryalny Biskup Warszawski.

— Rada Państwa na połączonych Departamentach Praw i Ekonomii i na Powszechném Zebraniu, rozpatrzywszy przełożenie Rządzącego Senatu, o prawie na Dworzaństwo z orderu *Sgo Stanisława*, i znajdując postanowienie Rządzącego Senatu w tej rzeczy zgodnem z prawidłami, zgodnie z niem zamierzyła: postanowić jako dopełnienie art. 2232 Połączenia Urządzeń Państwa: 1) iż z osób, udarowanych orderem *Sgo Stanisława*, od 1815 roku do 17go Listopada 1831 roku, należy uznawać w Dworzańskiem Imperyum Rosyyskiego dostojności, tylko Kawalerów 1go stopnia; osoby zaś, udarowane w przeciągu tego czasu 2gim, 3cim i 4tym stopniami tegoż orderu, nie mogą być uznawane w tej dostojności; 2) iż wszyscy ci, którzy otrzymali order *Sgo Stanisława*, bez różnicy stopniów, od 17go Listopada 1831 roku, to jest, od dnia policzenia go do orderów Imperyum Rosyyskiego, pod nazwaniem orderów CESARSKICH i KRÓLEWSKICH, albo odtąd go otrzymają, chociażby nawet ze stanu swego nie należeli do stanu Dworzańskiego, powinni być uznawani potomnie w Dworzańskiem Imperyum Rosyyskiego dostojności. Na tej opinii napisano tak: „Jego CESARSKA MOŚĆ, nastąpiła opinią na Powszechném Zebraniu Rady Państwa, o prawie do Dworzaństwa z orderu *Sgo Stanisława*, — NAYWYŻEY utwierdził raczył i rozkazał wypełnić. Prezydent Rady Państwa, *Hrabia Nowosilcow*. 30go Września 1835 roku.“

— CESARZ JEGOMOŚĆ, po nastąpieniu postanowieniu Komitetu PP. Ministrów, NAYWYŻEY rozkazał raczył: uznawać *Fryderyka Winberga* Szwedzkim i Norweskim Wice-Konsulem w Kronsztadzie. (G. S.)

OGŁOSZENIE

O wydawaniu

LESNEGO DZIENNIKA NA ROK 1836.

Dziennik Leśny, wychodzący od roku 1833 przez NAYWYŻEY utwierdzone Towarzystwo, dla zachęcenia do Gospodarstwa Leśnego, celem rozszerzenia w Oyczyźnie wiadomości o porządnem Leśnem Gospodarstwie, będzie wychodził i w roku 1836, zgodnie z programem na rok 1835 przyjętym. Głównym jego przedmiotem będą, jako i dawniej, nauki o Gospodarstwie Leśnem; oprócz tego, do składu Dziennika wchodzi nauki Naturalne i Gospodarstwo Wiejskie, we względzie ich do utrzymania lasów, i sztuka myśliwska.

Dziennik Leśny ma się składać z następujących oddziałów:

I. Nauki o Gospodarstwie Leśnem.

- 1) Rozmnożenie lasów.
- 2) Utrzymanie lasów.
- 3) Technologia Leśna, czyli użycie lasów.
- 4) Taxacya Leśna, czyli obliczenie lasów.
- 5) Zarząd lasów

II. Leśna Statystyka i Jeografia.

- 1) Prawidła obejrzenia lasów i zrobienia statystycznych ich opisów.
- 2) Wiadomości Statystyczne o krajowych i zagranicznych lasach.
- 3) O miejscach znajdowania się, granicach rozszerzenia i rozdzielenia roślin leśnych na powierzchni ziemi.

III. Wymiar Lasów.

Wyłożenie prostych i łatwych do pojęcia sposobów wymierzania lasów, i krótkich prawideł Geodezyi i Sytuacyi.

IV. Wynalazki i odkrycia.

Opisanie narzędzi leśnych, oraz różnych wynalazków i odkryć w Leśnictwie.

Nauki Naturalne.

- 1) Botanika, szczególniej leśna.

2.) Зоологія: описаніе животныхъ, полезныхъ или вредныхъ для лѣсовъ, и составляющихъ предметъ охоты.

3.) Минералогія: орыктогностическое и геологическое познаніе почвъ и слоевъ земли.

4.) Химія: собственно химическое познаніе лѣсныхъ почвъ, и изслѣдованіе химическаго состава лѣсныхъ произведеній.

5.) Физика: о предметахъ Климатологіи и Метеорологіи.

VI. Садоводство.

1.) Разведеніе, сбереженіе и улучшеніе садовыхъ и плодовыхъ деревь.

2.) Примѣненіе правилъ садоводства къ лѣсоводству.

VII. Наблюденія въ отечествѣ.

Извѣстія объ опытахъ, дѣлаемыхъ въ Россіи по части лѣсоводства и садоводства, и объ успѣхахъ лѣснаго хозяйства.

VIII. Сельское хозяйство.

Статьи о предметахъ онаго, имѣющихъ ближайшую связь съ лѣсоводствомъ.

IX. Охота.

Описаніе охотничьихъ орудій, разныхъ способовъ ловли и травли животныхъ, разные предметы, до егерскаго искусства относящіеся, замѣчательные случаи и охотничьи анекдоты.

X. Критика и Библиографія.

Библиографическія извѣстія и рецензіи сочиненій Русскихъ и иностранныхъ о всѣхъ означенныхъ въ программѣ предметахъ, и извлеченія изъ оныхъ.

XI. Смѣсь.

Описаніе лѣсныхъ заведеній. Извѣстія о трудахъ Ученыхъ Обществъ по части лѣсоводства, садоводства и Естественныхъ Наукъ; Біографіи и Некрологіи извѣстныхъ лѣсоводцевъ и естествоиспытателей. Задачи по части лѣсоводства и садоводства. Достопримѣчательности природы, краткія свѣдѣнія, объявленія, и другія статьи, которыя признаны будутъ полезными и не войдутъ въ составъ предыдущихъ отдѣленій.

Общество принимаетъ съ благодарностію сообщаемыя статьи по предметамъ, въ составъ журнала входящимъ, и помѣщаетъ тѣ, которыя оказываются соответствующими плану и цѣли изданія; таковыя статьи будутъ отпечатываемы и отдѣльно, въ числѣ до 200 экземпляровъ, въ пользу сочинителей, если они того пожелаютъ. Статьи, которыхъ нельзя будетъ помѣстить въ Журналъ, будутъ по желанію возвращаемы.

Лѣсной Журналъ выходитъ ежемѣсячно, книжками отъ 8 до 10 печатныхъ листовъ; три книжки составляютъ часть, а четыре части годовое изданіе.

Цѣна годовому изданію 20 руб. съ доставкой въ С. Петербургъ а съ пересылкою въ Губерніи 23 р. Подписка принимается въ С. Петербургъ у Книгопродавцевъ *Смирдина, Заикина и Глазунова*. ГГ. Иногородные подписчики благоволятъ обращаться съ требованіями въ Общество для поощренія Лѣснаго Хозяйства или въ Газетную С. Петербургскаго Почтамта Экспедицію, а въ Москвѣ къ Книгопродавцу *Ширлеву*.

Желающіе имѣть полное собраніе Лѣснаго Журнала за 1833, 1834 и 1835 годы, котораго осталось небольшое число экземпляровъ, по тѣмъ же цѣнамъ, могутъ равномерно присылать свои требованія въ означенныя мѣста.

Въ предположеніи, что Помѣщики здѣшняго края, гдѣ лѣса составляютъ немалозначущую часть ихъ достоянія, охотно пожелаютъ получать столь полезный Журналъ, симъ объявляется программа на оный.

Одесса, 15-го Октября.

Прекрасный пароходъ, *Императоръ Николай*, по окончаніи починки онаго, отплылъ 11-го числа, вечеромъ, въ Николаевъ. Пароходъ этотъ совершенно исправленъ, послѣ поврежденія, причиненнаго пожаромъ, 15-го Іюля; при починкѣ сдѣланы даже многія улучшенія особенно въ кормовой части и во внутреннемъ расподѣленіи: теперь въ немъ устроены весьма удобныя каюты и зала. Сегодня или завтра онъ долженъ возвратиться изъ Николаева.

— Изъ Константинополя сообщаютъ слѣдующія извѣстія:

— На дняхъ Султанъ ѣздилъ въ Фанаракі, мысъ близкій къ Кадикѣю, съ двумя Принцессами и съ множествомъ Придворныхъ. Экипажъ сестры Е. В. обратилъ на себя вниманіе своею красотою и богатствомъ. Во время этой прогулки Султанъ обращался съ привѣтливими словами ко многимъ лицамъ и въ особенности къ Европейцамъ.

— Англійскій Посланникъ въ Персіи, *Г. Эллицъ*, прибылъ въ Эрзерумъ, гдѣ и былъ принятъ тамош-

2) Zoologia: opisanie zwierząt, pożytecznych lub szkodliwych dla lasów i stanowiących przedmiot myśliwstwa.

3) Mineralogia: Oryktognostyczne i Geologiczne rozpoznawanie gruntów i warst ziemi.

4) Chemia: właściwie chemiczne poznanie leśnych gruntów i śledzenie składu chemicznego płodów leśnych.

5) Fizyka: o przedmiotach Klimatologii i Meteorologii.

VI. Sadownictwo.

1) Zaprowadzenie, ochranianie i polepszenie drzew sadowych i owocowych.

2) Zastosowanie prawideł ogrodnictwa do Leśnictwa.

VII. Postrzeżenia Krajowe.

Wiadomość o doświadczeniach, czynionych w Rosyi w Leśnictwie i ogrodnictwie, i o postępach Gospodarstwa Leśnego.

VIII. Gospodarstwo Wiejskie.

Artykuły o jego przedmiotach, mających nuybliższy związek z Leśnictwem.

IX. Myśliwstwo.

Opisanie narzędzi myśliwskich, różnych sposobów łowienia i szczwania zwierząt, różne przedmioty odnoszące się do sztuki strzeleckiej, znaczniejsze zdarzenia i anegdoty myśliwskie.

X. Krytyka i Bibliografia.

Wiadomości bibliograficzne i recenzje dzieł Rosyjskich i zagranicznych, o wszystkich w programmie wymienionych przedmiotach i wyciągi z nich.

XI. Rozmaitości.

Opisanie zakładów leśnych. Wiadomości o pracach Towarzystw Uczonych w Leśnictwie, Sadownictwie, Ogrodnictwie i naukach naturalnych; Biografie i Nekrologi sławnych gospodarzy leśnych i badaczów przyrodzenia. Zadania z Leśnictwa i Sadownictwa. Osobliwości natury, krótkie wiadomości, ogłoszenia i inne artykuły, które uznane będą za pożyteczne i nie weyda do składu poprzedzających oddziałów.

Towarzystwo z wdzięcznością przyymuje udzielane artykuły w przedmiotach, wchodzących do składu Dziennika, i umieszcza te, które okazują się być odpowiedniami swojemu zamiarowi i celowi dzieła; takie artykuły drukowane też będą osobno, w liczbie do 200 exemplarzy, na rzecz autorów, jeśli tego będą żądali. Artykuły, które nie będą mogły być wydrukowanymi w Dzienniku, będą za odezwą zwracane.

Dziennik Leśny wychodzi co miesiąc w numerach od 8 do 10 drukowanych arkuszy; — trzy książki składają część, cztery części ciąg roczny.

Cena roczney prenumeraty 20 rub., z przyniesieniem do domu w St. Petersburgu i z przesyłaniem do Gubernii 23 rub. Prenumerata przyymuje się w St. Petersburgu u Xiegarzy *Smirdina, Zaikina i Glazunowa*. PP. Prenumeratorowie z innych miast, raczą się odnosić do Towarzystwa Leśnego, lub do Gazetney St. Petersburgskiego Pocztamtu Expedycyi, a w Moskwie do Xiegarza *Szirajewa*.

Życzący mieć zupełny zbiór Dziennika Leśnego z roku 1833, 1834 i 1835, którego mała liczba exemplarzy pozostała, za tęż cenę, również mogą przysyłać żądania swe do mieysc wyrażonych.

Ze względu, że Obywatele tuteyszego kraju, gdzie lasy składają niemałą część ich majątku, chętnie zechcą utrzymywać tak pożyteczny Dziennik, przez niego ogłasza się nań programma.

Odessa, dnia 15 Października.

Prześliczny parochód, *Cesarz Nikolay*, po dokonczeniu naprawy, wypłynął dnia 11-go Września, do Nikolajewa. Parochód ten zupełnie jest naprawiony po uszkodzeniu, zrządzoném przez pożar d. 15-go Lipca; przy naprawie zrobiono nawet wiele ulepszeń, osobliwie w urządzeniu stępu i wewnętrznym rozkładzie; urządzone są w nim teraz bardzo wygodne kajuty i sala. Dzisiaj lub jutro statek ten powinien powrócić z Nikolajewa.

— Z Konstantynopola udzielają następnych wiadomości:

— W tych dniach Sułtan jeździł do Fanaraki, przylądka niedaleko Kadycei, z dwiema Xieźnami i mnóstwem dworzan. Pojazd siostry Jego Wysokości zwrócił na siebie uwagę wszystkich swą pięknoscią i kosztownością. Podczas tej przejażdżki Sułtan z uprzejmością przemówił do wielu osób, a szczególnie do Europeyzyków.

— Poseł Angielski w Persyi, *P. Ellice*, przybył do Erzerum, gdzie był przyjętym przez tamecznego Ba-

нимъ Пашею, со всеми почестями, принадлежащими высокому его званію.

— Англійскій флотъ, находившійся въ половинѣ прошлаго мѣсяца въ Мальтѣ, занятъ былъ заготовленіемъ съѣстныхъ припасовъ и аммуниціи.

— Бешикташскій Дворецъ, передѣланный почти наново, назначается для зимняго мѣстопробыванія Султана. Теперь занимаются меблированіемъ оного, и какъ скоро эта работа будетъ окончена, Султанъ перейдетъ туда изъ своего Бейлербейскаго Дворца. Большой Чераганскій Дворецъ, построеніе котораго производится съ необыкновенною роскошью, будетъ оконченъ не ранѣе пятнадцати или осмнадцати мѣсяцевъ.

— Шуринъ Тунисскаго Бея прибылъ недавно сюда для врученія Е. В. драгоценныхъ подарковъ, состоящихъ изъ золотыхъ и серебряныхъ слитковъ.

— Прекрасная погода, двѣ недѣли продолжающаяся уже въ Константинополѣ, препятствуетъ окончательному прекращенію чумы. Нѣсколько новыхъ случаевъ все еще доказываютъ существованіе оной. Весьма замѣчательно, что свирѣпствованіе оной сильнѣе всего обнаруживалось въ нынѣшнемъ году въ Перѣ. Въ донесеніяхъ госпиталя при Семибашенномъ замкѣ показывается еженедѣльно не болѣе 10 или 15 чумныхъ случаевъ, между тѣмъ какъ въ Галатѣ и Перѣ было въ послѣдніе восемь дней двенадцать случаевъ, распространившихъ опасеніе между Европейскими жителями столицы. (Од. В.)

Варшава, 12-го Ноября.

Его Императорское Высочество Великій Князь МИХАИЛЬ ПАВЛОВИЧЪ, Августѣйшій Братъ Нашего Всемилостивѣйшаго Государя, возвращаясь изъ Германіи, вчера въ 7 часовъ утра, изволилъ прибыть въ Варшаву. Онъ остановился въ Лазенковскомъ Дворцѣ.

— Вчера по утра въ 6 часовъ Его Свѣтл. Фельдмаршалъ Князь Варшавскій, Намѣстникъ Царства, изъ Россіи возвратился въ здѣшнюю столицу. (Г. С.)

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

П р у с с і я.

Берлинъ, 15-го Ноября.

Генераль отъ Кавалеріи и Генераль-Адъютантъ Его Величества Императора Всероссийскаго, Графъ Орловъ, отправился въ С. Петербургъ.

— Сюда прибылъ изъ Дрездена Дѣйствительный Тайный Совѣтникъ, Генераль-Интендантъ Королевскихъ Музеевъ, Графъ Брюль. (А.Р.С.З.)

Ф р а н ц і я.

Парижъ, 3-го Ноября.

Герцогъ Орлеанскій 31-го ч. с. м. во время прекрасной погоды, на пароходѣ *Касторъ*, отплылъ въ Корсику, а откуда отправится въ Алжиръ.

— Лордъ Гренвилъ ежедневно почти занимается совѣщаніями съ Княземъ Броули.

— Говорятъ, что Турецкій Посланникъ официално уже домогался возвращенія Алжира.

— *Temps* пишетъ: „Говорятъ на вѣрное, что Уполномоченный Соединенныхъ Штатовъ, сообразно полученнымъ отъ Правительства своего предписаніямъ, требовалъ выдачи паспортовъ такъ, чтобы чрезъ два или три дня выѣхать изъ Парижа. Господинъ Бартоль уже намѣренъ былъ отправиться въ Гавръ, и съѣсть на корабль *Паландъ*, но по нѣкоторымъ причинамъ отложилъ на нѣсколько дней свой отъѣздъ; неизвѣстно, въ слѣдствіе ли вновь полученныхъ предписаній, или по убѣжденію новаго Министерства.“ — Сегодня уже носился слухъ, что Г. Бартоль послѣ жаркихъ прѣвій съ Княземъ Броули, прошлую ночь уѣхалъ.

— Князь Монтеллано, Испанскій Вельможа, и недавно еще главный Начальникъ городской Мадридской милиціи, съ семействомъ и свитою своею прибылъ въ Бордо.

— Парижскій Журналъ прекословить извѣстію, распространенному другими газетами, что будто бы Министръ Внутреннихъ Дѣлъ запретилъ представлять оперу *Фигаро* Женидьба.

4-го Ноября.

Греческій Посланникъ Генераль Колетти, вчера предъ полуднемъ поднесъ на аудіенціи Королю письмо отъ своего Монарха.

— Король съ своимъ семействомъ и съ Августѣйшими своими Гостями отправился вчера въ Севръ на фарфорный заводъ.

— Военный Министръ Россійскому Посланнику давалъ обѣдъ, къ которому, кромѣ находящихся знатнѣйшихъ Россіянъ, приглашены были особы Дипломатическаго Корпуса.

— Бельгійскій Военный Министръ, проживавшій нѣсколько дней въ Парижѣ, для испрaвленія разныхъ дѣлъ, относительно Французовъ, въ Бельгійскомъ вой-

сѣ, ze wszystkimi honorami, należnemi wysokiemu jego dostojenstwu.

— Flotta Angielska, która się w połowie przeszłego miesiąca znajdowała w Malcie, była zajęta opatrywaniem się w zapasy żywności i amunicji.

— Pałac Besziktaszski prawie nanowo przerobiony, i jest przeznaczony na zimową rezydencję Sułtana. Teraz zajmują się około jego umeblowania, i jak tylko to się ukończy, Sułtan tam przeniesie się ze swego Beglerbeyskiego pałacu. Wielki Czeragański pałac, budowanie którego z niezwyčajną odbywa się okazałością, będzie ukończony dopiero po piętnastu lub osmnaście miesiącach.

— Szwagier Beja Tunetańskiego powrócił tu niedawno dla złożenia Jego Wysokości kosztownych подарункów, składających się ze złotych i srebrnych złewków.

— Prześliczna pogoda, trwająca od dwóch już tygodni w Konstantynopolu, przeszkadza do zupełnego ustania zarazy morowej. Kilka nowych wypadków dowodzą jeszcze jej istnienia. Godna rzecz uwagi, że grassowanie jej najmocniej okazało się w roku teraźniejszym na Pera. Z doniesień lazaretu będącego przy zamku siedmiu wież okazuje się co tydzień niewięcej nad 10 lub 15 wypadków zarazy, témczasem gdy na Galacz i Pera w ostatnich ośmiu dniach było ich dwanaście, które rozszerzyły obawę między Europejskimi mieszkańcami stolicy. (G. O.)

Warszawa, dnia 12 Listopada.

Jego CESARSKA WYSOKOŚĆ, WIELKI XIAŻĘ MICHAŁ PAWEŁOWICZ, Dostojny Brat naszego NAYJAŚNIEYSZEGO MONARCHY, wracając z Niemiec, wczora o godzinie 7mej rano, raczył przybyć do Warszawy. Mieszka w Pałacu Łazienkowskim.

— Wczora rano o godzinie 6tej, JO. Feldmarszałek, XIAŻĘ Warszawski, Namiestnik Królewski, wrócił z Rossji do tutejszey Stolicy. (G. C.)

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

P r u s s y.

Berlin, dnia 15 Listopada.

Jenerał Jazdy i Jenerał-Adjutant NAYJAŚNIEYSZEGO CESARZA JEGO MOŚCI Rossyyskiego, Hrabia Orłow do St. Petersburga wyjechał.

— Przy był tu Rzeczywisty Radca Tayny, Jeneralny Intendent Królewskich Muzeów, Hrabia Brühl z Drezna. (A.P.S.Z.)

F r a n c y a.

Paryż, dnia 3 Listopada.

Xiażę Orleański, d. 31 z. m., przy najpiękniejszej pogodzie, na parochodzie *Castor*, wypłynął do Korsyki, zkąd uda się do Algieru.

— Lord Granville odzien prawie z Xięciem Broglie konferują.

— Mówią, że Poseł Turecki urzędowie dopomniat się już o powrócenie Algieru.

— W *Temps* czytamy: „Za rzecz pewną mówią, że Pełnomocnik Stanów Zjednoczonych, stosownie do otrzymanych od Rządu instrukcyi, prosił o wydanie pasportów tak, żeby za dwa lub trzy dni z Paryża mógł wyjechać. P. Barton był już w przedsięwzięciu do Havre wyjechać, gdzie na okręt *Paland* miał się zabrać, ale znalazł przyczynę do odłożenia wyjazdu za dni kilka. Niewiadomo, czy to skutkiem nowo otrzymanych instrukcyi, czyli też, że ze strony nowego Ministerium przychylenia się nastąpiło.“ — Dzisiaj już nawet krążyła pogłoska, że P. Barton po zwawem z Xięciem Broglie rozmówieniu się, przeszedł nocy wyjechać.

— Xiażę Montellano, Grand Hiszpański i nie dawno jeszcze wódz naczelny milicyi Madryckiej, z familią i orszakiem do Bordeaux przybył.

— Dziennik Paryżki zaprzecza wieści, przez inne gazety rozniesionej, że Minister spraw wewnętrznych zabronił grania opery „*Wesele Figara*.“

Dnia 4.

Posel Grecki, Jenerał Coletti, wczora przed południem złożył Królowi na audyencyi list Monarchy swego.

— Król i Familia Królewska z NN. Gośćmi swami pojechali wczora dla oglądania fabryki porcelanowej w Sevres.

— Minister Woyny dawał dla Posła Rossyyskiego obiad, na który, prócz znajdujących się Rossyan znakomitszych, zaproszone były osoby Korpusu Dyplomatycznego.

— Belgijski Minister wojskowy, który od kilku dni w Paryżu bawił, dla ułatwienia różnych szczegółów, względem Francuzów, w woysku Belgijskiem zo-

скѣ находящихся, вчера по исполненіи своего порученія, выѣхалъ обратно въ Брюссель.

— Говорятъ о новой конвенціи между Франціею и Гантскою Республикою.

— *Ежедневная газета* сообщаетъ: „Мы узнали отъ частныхъ нашихъ корреспондентовъ, что Испанскій Инфантъ *Донъ-Себастьянъ* прибылъ въ главную квартиру *Донъ-Карлоса*. *Донъ-Себастьянъ* проживалъ въ Италіи, посѣтилъ часть Франціи и 29-го ч. Октября перѣхалъ чрезъ границу. Это сынъ *Бейрской* Княгини и племянникъ *Донъ-Карлоса*. Онъ родился 1811 года; а въ 1812 обрученъ съ Принцессою *Маріею Амаліею*, дочерью Неаполитанскаго Короля.

5-го Ноября.

Посланники Англійскій и Турецкій, третьяго дня вечеромъ были у Короля. Вчера Король занимался съ Министрами.

— Графъ *Рини* такъ сильно заболѣлъ, что опасаются на шестъ его жизни.

— Нынѣ часто говорятъ, что прежніе Министры *Карла X-го*, по причинѣ нездороваго положенія замка Гамъ, будутъ переведены въ другое мѣсто, и полагаютъ, или замокъ *Пьеръ-Шателъ* въ Энскомъ Департаментѣ, или же замокъ *Бле*.

— Къ извѣстію, сообщенному газетою *Temps*, что при *Пепинѣ* найденъ рисунокъ адской машины, *Courrier Français* присовокупляетъ: „Много говорятъ о слѣдствіяхъ обыска недавно сдѣланнаго Коммиссаромъ Полиціи *Жакеминотъ* въ квартирѣ *Пепина*. Тамъ найдены важныя бумаги, долго понапрасну исканныя, кои отданы Президенту Палаты Перовъ. Сіи бумаги могутъ объяснить: въ какой степени можно вѣрить показаніямъ *Фіески*.“

— Вчерашній номеръ журнала *Gazette de France* на Почтѣ и въ Редакціи задержанъ.

— Изъ *Тарбъ* отъ 29-го ч. Октября доносятъ: „Вчера поутру въ четверть 5-го часа, было здѣсь землетрясеніе. Дома колебались въ продолженіе 7 или 8 секундъ. Нѣсколько часовъ вокругъ чувствуемы были удары и самыя сильнѣйшіе при *Пиринейяхъ*. Въ *Батерѣ* было нѣсколько сотрясеній, продолжавшихся болѣе десяти минутъ; жители были выкинуты съ кроватей и почти нагѣ бѣжали изъ домовъ. Сіе явленіе природы послѣдовало послѣ воздушнаго гула, на подобіе грома. Впрочемъ сіе землетрясеніе не причинило никакого вреда.“

— *Алжирскій Мониторъ* сообщаетъ о важной стычкѣ 17-го ч. прош. м. при *Белидѣ*, происшедшей между Французами и Арабами. Если сіе сраженіе было важнымъ, то по крайней мѣрѣ не весьма кровопролитнымъ, поелику въ послѣднихъ строкахъ описанія онаго такъ сказано: „у насъ одинъ убитый и десять жел. раненыхъ.“

— По извѣстіямъ *Messenger*, сообщеніе между Барселлоною и границею опять прекращено.

6-го Ноября.

Князь *Таллейранъ* вчера, а Генералы *Себастьяни* и *Аллардъ*, третьяго дня, были у Короля.

— Отъѣздъ ИИ. ВВ. Короля и Королевы Бельгійскихъ отложенъ къ слѣдующему понедѣльнику. Король и Королева Французовъ будутъ ихъ провожать въ Компьенъ.

— Графъ *Румини* отправился вчера отсюда въ Бернъ, откуда выѣдетъ въ Туринъ на мѣсто недавно ему назначенное.

— Выслужившій пенсіонъ Контръ-Адмиралъ *Баронъ Нерве*, недавно умеръ въ Ст. Жерменъ-ан-Ле, на 70 году отъ роду. За два мѣсяца до кончины сочеталъ онъ бракомъ своего сына съ дочерью *Барона Баранта*.

— Сегодняшній номеръ *Gazette de France* напечаталъ: „Письма изъ Байонны сообщаютъ, что въ сраженіяхъ при *Сальватьеррѣ* и въ окрестностяхъ *Витторіи* происшедшихъ 27 и 28 ч., о которыхъ упоминаетъ вчерашній *Мониторъ*, Христиносы разбиты на голову. Ихъ находилось 12,000, которые послѣ преслѣдованія ихъ Генераломъ *Виллареалъ*, сдѣлались до половины неспособными къ войнѣ. Число плѣнныхъ считаютъ до 3,000 чел. Непріятельская артиллерія, часть конницы и множество оружія достались Карлистамъ. Безъ сомнѣнія мы скорѣй получимъ подробное описаніе сего сраженія, которое ночью съ 28 на 29 ч. кончилось безпорядочнымъ бѣгствомъ. Сегодняшній *Журналъ Првній* того мнѣнія, что потеря *Кордовы* была несравненно значительнѣе, нежели оную вчера полагали. — *Phare de Bayonne* описываетъ сіе сраженіе слѣдующимъ образомъ: „28-го ч. колонна Христиносовъ, изъ 12,000 чел. состоящая, пришедши отъ *Эбро*, встрѣчена была 4-мя баталліонами Карлистскаго авангарда и принуждена отступить на *Аріету* и *Сальватьерру*; при семъ случаѣ одно орудіе и 120 драгуновъ съ лошадьми достались во власть Карлистовъ. Ночью съ 28 на 29 ч., Христиносы оставили

стоящихъ, вчера, по уконченіи rzeczy той зъ задоволеніемъ, до *Bruxelli* напаврѣтъ выѣхалъ.

— Мовіа о блиціемъ заварціу новеу конвенейи мідзѣ Франца а Рплтѣ Хаітаіскѣ.

— *Gazeta Codzienna* пише: „Довіадујемо сіѣ од прѣватныхъ корре-pondentѣвъ нашихъ, ѣе Іаfant Ні-спаіскі, *Don Sebastian*, до гѣównей кватеры *Don-Carlosa* прѣбыл. *Don Sebastian* бавіл ве Вѣосзехъ, обѣхалъ чѣсѣ Франца, і 29го Паѣдзіерніка граніцѣ прѣбыл. Јест то syn Хіѣжны *Beiry*, а затѣмъ synowiec *Don Carlosa*. Народзіл сіѣ въ року 1811; въ 1812 заілу-біл Хіѣжніцкѣ *Maryę Amalię*, cѣркѣ Крѣла Неаполітанскаго.

Дня 5.

Postowie Angielski i Turecki zawczora wieczoremъ od Krѣла przyymowani byli. Wczora Krѣl pracowалъ z Ministrami.

— Hrabia *Rigny* takъ niebezpiecznie chory, ѣе nawet obawa јест, аѣебы не umarl.

— Чѣсѣто teraz мовіа, ѣе dawnieysi Ministrowie *Karola Xgo*, z przyczyny niezdrowego poѣożenia zamku Ham, do innego міеysca бѣдѣ przeniesieni. Wskazują ku temu zamek *Pierre-Chatel*, w depart. des Ain, lub teѣ zamek *Blaye*.

— Do wiadomości, przez gazetę *Temps* ogłoszoney, ѣе przy *Pepinie* znaleziono rysunekъ machiny piekielnej, *Courrier Français* dodaje: „Wiele мовіа о skutkachъ przeszukania, dokonanego niedawno przez Kommissarza policji *Jacquemin* w domu *Pepina*. Znalazł on tam wiele ważnychъ papierѣwъ, których naprѣo szukano; wręczono је Prѣzydentѣwi Izby Parѣwъ. Papiery te mogѣ nadacъ pewny stopieі prawdopodobieіstwa wyznaniemъ *Fieschiego*, kѣrego dotѣdъ wyznania te nie miały.“

— Wczorajszy numerъ dziennika *Gazette de France*, na pocztѣ і w Redakcyi skonfiskowany.

— Z *Tarbes* donoszą pod d. 29 Paѣdziernika: „Wczora o kwadransie na 5tѣ zrana mieliśmy tu trzѣszenie ziemi. Domy wahalы сіѣ przez 7 lub 8 sekund. Przez kilka godzin naokoѣ dawały сіѣ czucъ uderzenia, najmocniejsze zaś przy *Pyreneach*. W *Baguères* byѣo kilka wstrząsanieі, kilkanaście minutъ trwającychъ: mieszkaіce z łѣzekъ powyrzucani, і nadzy prawie z domu powybiegali. Zjawisko to przyrodzenia nastѣpiѣo po huku w powietrzu, do grzmotu podobnymъ. Zresztѣ trzѣszenie to ѣadnychъ szkѣdъ nie zrzѣdziѣo.“

— *Monitor Algierski* donosi o важней rozprawie, d. 17 z. m. pod *Belidѣ*, mідzѣ Arabami, а Francuzami zaszѣy. Јеѣeli ta utarczka byѣa wѣwnѣ, to przynajmniej nie nader krwawѣ, gdyѣ w ostatnichъ wierszachъ јеу opisu sѣ te sѣowa: „miliśmy jednego zabitego і dziesięciu ranionychъ.“

— Podługъ *Messenger*, komunikacya mідzѣ *Barcelonѣ* а granicѣ, znѣwu przzerwana zostala.

Дня 6.

Xiѣѣ Talleyrand wczora, а Jeneraѣowie *Sebastiani* і *Allard* wczora od Krѣла byѣi przyymowani.

— Wyjazdъ Krѣlewstwa Belgѣwъ аѣ do przyszѣego poniedziatku zostalъ odѣożony. Krѣl і Krѣlowa Francuzѣwъ mѣją ichъ аѣ do *Compięgne* przeprowadzacъ.

— Hrabia *Rumigny* wczora ztѣdъ do *Berny* wyѣchалъ, zkѣdъ сіѣ uda do *Turynu*, міеysca nowo sobie przeznaczonego.

— Pensyonowany Kontr-Admirał *Baron Nervo*, nie dawno w *St. Germain-en-Laye* umarl, mѣjącъ wieku lat 70. Dwa miesiѣce przedъ śmierciѣ једynaka syna swѣego ѣożenił z cѣrkѣ *Barona Barante*.

— W dzisiejszymъ numerze *Gazette de France* czytamy: „W listachъ z *Bayonny* donoszą, ѣе w bitwachъ, 27 і 28 pod *Salvatierra* і w okolicachъ *Vittorii* zaszѣychъ, а o kѣtѣrychъ wczorajszy *Monitor* namienia, Krystyniści na gѣwѣ pobici. Byѣo ichъ 12,000, kѣtѣrzy przez Jeneraѣa *Villareal* ścigani, і w poѣowie do walczenia nie zdатnemi сіѣ stali. Liczbѣ јеісѣwъ na 3,000 wynoszѣ. Artyllerya nieprzyjacielska, чѣсѣ јазды і wielkie mnѣstwo rѣcznej broni dostaѣo сіѣ w rѣce Karolistom. Wkrѣtce zapewne бѣdziemy mieli obszerne tey bitwy szczegѣły, kѣtѣra сіѣ w nocy z 28go na 29ty zakoіczyѣa ucieczkѣ bezъ porzѣdku. Dzisiejszy *Dziennik Rozpraw* tego јестъ zdania, ѣе klęska *Kordowy* daleko znaczniejszyѣa byѣa, aniѣeli јѣ wczora opisywano. — *Phare de Bayonne* teѣ bitwѣ w taki opisyuje sposѣbъ: „28go kolumna Krystyni-stѣwъ, z 12tu тѣsięcy ludzi zѣożona, kѣtѣra od *Ebru* przyszѣla, przez 4ry баталіоны przedniey strѣży Karolistѣwъ napadniona, і przyмуѕzona zostala, na *Arrietę* і *Salvatierra* cofacъ сіѣ; przy tѣmъ zdarzeniu і dziaѣo і 120 dragonѣwъ z koіmi Karolistom сіѣ dostali. W nocy z 28go na 29ty Krystyniści opuścili obadwa poła і poszѣli ku *Vittorii*. Gdѣ w blizkości tego miasta stanęli, zostali otoczeni przezъ 25 баталіонѣwъ Karolistѣwъ, 900 koni і

оба поля и двинулись къ Витторіи. Остановившись близъ сего города, они были окружены 25-ью Карлистскими баталіонами, 900 чел. конницы и 4 пушками, продолжавшими убійственный огонь. Уронъ Христиносцовъ, которые цѣлую ночь были атакованы въ весьма невыгодной позиціи, долженъ быть значителенъ. Карлисты полагаютъ оный до 3,000 чел. Артиллерія и обозъ войскъ Королевы также перешли въ руки Карлистовъ.

— Сегодня на биржѣ посредствомъ корреспондентіи съ Испанскихъ границъ получены извѣстія, подтверждающія о поражении Христиносцовъ, и цѣна ассигнаціямъ уменьшилась. При концѣ биржи будто бы получены благоприятнѣйшія извѣстія изъ Каталоніи, а именно: говорятъ, что со времени приезда Генерала *Мины* въ Барселону, прибыло большое число волонтеровъ, для поступленія въ ряды Христиносцовъ.

— Карлистскіе Генералы *Санхо* и *Мухахо*, 25-го ч. въ сопровожденіи 12 ч. жандармовъ, отправились въ Нарбоннъ. (A.P.S.Z.)

ВЕЛИКОБРИТАНІЯ И ИРЛАНДІЯ.

Лондонъ, 6-го Ноября.

Россійскій Посланникъ, Графъ *Поццо-ди-Борго*, давалъ въ Понедѣльникъ дипломатическій обѣдъ, для Князей Александра и Павла *Ливеновъ*, Графа и Графини *Штаренберговъ*, Генерала *Сухозанета*, Графа *Кауница*, Австрійскаго Повѣреннаго въ дѣлахъ Графа *Гуммеллаура*, Россійскаго Генеральнаго Консула *Бенкгаузена* и Барона *Четто*.

— На слѣдующей недѣлѣ всѣ кабинетные Министры возвратятся въ Лондонъ, поелику присутствіе ихъ будетъ нужно въ будущую Среду при избѣраніи Шерифовъ и для слушанія рапорта Рекордера. (A.P.S.Z.)

АВСТРІЯ.

Прага, 25-го Октября.

Бывшій Французскій Маршалъ, Графъ *Бурмонъ*, сюда прибылъ и немедленно посѣтилъ Его Величество *Карла X*. Говорятъ, что онъ останется здѣсь долгое время. — 19-го числа, Австрія лишилась отличнаго Генерала, Графа Викентія *Эстергази*, зятя Князя *Лихтенштейна*. Онъ скончался въ Эйсгрубѣ, въ Моравіи, на 49 году отъ рожденія. (Сбв. П.)

ТУРЦІЯ.

Константинополь, 7-го Октября.

Князь *Милошъ* готовится уже въ обратный путь въ Сербію. — Къ Дмитріеву дню (7-го Ноября) располагаетъ онъ прибыть въ свою Резиденцію, Крагуевацъ. Говорятъ, что Порты охотно приняла всѣ его предложенія относительно внутренняго управленія Сербіи; вообще Князь очень доволенъ своимъ пребываніемъ въ Константинополѣ. Распространились даже слухи, что Султанъ намѣренъ присоединить къ Сербіи одинъ округъ Босніи, дабы съ одной стороны наградить Сербскій народъ и его Князя, а съ другой, упрочить спокойствіе на Сербско-Боснійской границѣ. — Но доселѣ это одни только невѣрные слухи. — Безпорядки на островѣ Самосѣ принимаютъ видъ важный. (Szles. Ztg.)

ГРЕЦІЯ.

Афины, 8-го Октября.

Нашъ Архи-Канцлеръ Графъ *Арманспергъ*, понесъ важную утрату, лишивъ старшей своей дочери, бывшей за Княземъ *Кантакузено*, которая, возвращаясь изъ Стамбула, умерла ночью съ 22-го на 23-е ч. Сентября. Говорятъ, что она пострадала отъ моровой язвы, свирѣпствующей въ Стамбулѣ. (G. C.)

20-го Сентября.

Въ здѣшней газетѣ *Сотеръ*, отъ 6 Сентября, сообщаются слѣдующія извѣстія о происшествіяхъ на островѣ Самосѣ: „Изъ Негрепонта получено извѣстіе, что Турецкій Губернаторъ на островѣ Самосѣ принужденъ былъ спастись бѣгствомъ и скрыться въ одномъ укрѣпленіи.“ (Спб. В.)

ПОРТУГАЛІЯ.

Лиссабонъ, 18-го Октября.

Здѣшняя Правительственная газета, сообщаетъ трактатъ, заключенный между Испанією и Португалією касательно взаимной помощи. Въ семъ обнародованіи сказано, что Португальская Королева по желанію объявленному Испанскою Правительницею, послала ей вспомогательный корпусъ не только для того, чтобы способствовать къ прекращенію смутенія въ Испаніи, возжигаемыхъ соперникомъ, но также по дѣлу защищаемому обѣими Королевами, вознаграждая ее за помощь, оказанную прежде Испанскимъ Правительствомъ, и заключили въ семъ конвенцію, на основаніи третьей добавочной статьи четвертаго сою-

4 дѣла, которе мorderчы огонь мiоталы. Strata Krystynistow, ktorzy przez noc całą w złey pozycyi tak mocno byli atakowani, musiała bydz nader znaczną. Karolisci kładą ją na 3,000 ludzi. Artyllerya i obozy woysk Królowey również w ręce Karolistow wpadły.

— Dzisiaj na giełdzie były wiadomości, potwierdzające o pobiciu Krystynistow, przez posrednictwo korespondencyi od granic hiszpańskich, i papiery spadły. Ku końcowi giełdy miały nadejść pomyślniejsze wiadomości z Katalonii, jako to: mówią, że od przybycia Jenerała *Miny* do Barcelony, wielka liczba ochotników przybyła, aby stanąć w szeregach Krystynistow.

— Karolistowscy Jenerałowie *Sancho* i *Muchacho*, d. 25go w towarzystwie 12tu żandarmów, udali się do Narbonne. (A.P.S.Z.)

WIELKA BRYTANIA I IRLANDYA.

Londyn, dnia 6 Listopada.

Poseł Rosyyski, Hrabia *Pozzo-di-Borgo*, w poniedziałek dawał obiad dyplomatyczny dla Xiążąt *Alexandra* i *Pawła Liewenow*, Hrabiego i Hrabiny *Staremborg*, Jenerała *Suchozanet*, Hrabiego *Kaunitz*, Pełnomocnika Austriackiego Pana *Hummellauer*, Rosyyskiego Konsula Jeneralnego *Benkhausen*, i Barona *Cetto*.

— W biegu następnego tygodnia wszyscy Ministrowie gabinetowi do Londynu powrócą, gdyż obecność ich potrzebną będzie na przyszłą środę przy mianowaniu Szeryffów i zdawaniu rapportu Rekordera. (A.P.S.Z.)

AUSTRYA.

Praga, dnia 21 Października.

Były Marszałek Francuzki, Hrabia *Bourmont*, przybył tu, i niezwłocznie odwiedził Najjaśniejszego *Karola Xgo*. Mówią, że on długo tu zabawi. — Dnia 19go, Austrya utraciła znakomitego Jenerała, Hrabiego *Wincentego Esterhazy*, zięcia Xiążęcia *Lichtensteina*. Umarł on w Eisgrube, w Morawii, mając 49 lat wieku. (P. P.)

TURCYA.

Konstantynopol, dnia 7 Października.

Xiążę *Milosz* gotuje się już do wyjazdu na powrót do Serwii. — Na dzień Św. Dymitra (7go Listopada), zamierza sobie przybyć do swej rezydencji, Kragujewac. Mówią, że Porta chętnie przyjęła wszystkie jego żądania względnie wewnętrznych zarządów Serwii; w ogólności Xiążę bardzo jest zadowolony pobytem swoim w Konstantynopolu. Rozeszły się nawet pogłoski, że Sułtan ma zamiar przyłączyć do Serwii jeden okręg Bośni, ażeby z jednej strony wynagrodzić naród Serwianski i jego Xiążęcia, a z drugiej, utrwalić spokojność granic Serwiansko-Bośnijskich. — Lecz dotąd są to pogłoski nie pewne. — Nieporządki na wyspie Samos przybierają groźną postać. (G. Szl.)

GRECYA.

Ateny, dnia 8 Października.

Nasz Arcy-Kancierz Hrabia *Armansperg*, poniósł dotkliwą stratę, przez śmierć starszej swej córki, zaślubionej z Xięciem *Kantakuzeno*, która, powracając ze Sтамбулу, zakończyła życie w nocy, z dnia 22go na 23ci Września. Mówią, że dotknięta była morową zarazą, grassującą w Sтамбule. (G. C.)

W gazecie tutejszey *Soter*, pod dniem 6tym Września, udzielone są następujące wiadomości o wypadkach na wyspie Samos: „Z Nегрепontu otrzymano wiadomość, że Turecki Gubernator na wyspie Samos, zmuszony był ratować się ucieczką i skryć się w jednej warowni.“ (G. S. P.)

PORTUGALIA.

Lisbona, dnia 18 Października.

Tuteysza rządowa gazeta umieszcza traktat, zawarty pomiędzy Hiszpanią a Portugalią, względem udzielenia wzajemney pomocy. W publikacyi tej powiedziano, że Królowa Portugalska, z powodu oświadczonego życzenia Rejentki Hiszpańskiej, nietylko dla tego, żeby pomódz do przytłumienia w Hiszpanii niepokojności, przez Pretendenta podsycanych; lecz także w interesie sprawy przez obiedwie Królowe bronionej, wywzajemniając się z pomocy, dawniej przez Rząd Hiszpański udzieloney, posłała jej posiłkowy корпус i zawarła w tym względzie konwencją, na zasadzie trzeciego dodatkowego artykułu do poczwórnego przy-

за отъ 22-го Апрѣля 1834 года. Содержаніе сей конвенціи состоитъ въ 8 слѣдующихъ статьяхъ. Ст. 1. Португалія обѣщается доставить противу соперника вспомогательный 6,000-й корпусъ, который мало помалу, можетъ быть усиленъ до 10,000. Ст. 2. Войско сіе изъ 6,000 будетъ стоять въ готовности на границѣ для перехода чрезъ оную 30 Сентября. Ст. 3. День вступленія опредѣлять совокупно оба Правительства. Ст. 4. Вспомогательный корпусъ по вступленіи займетъ мѣсто при Саламанкѣ, если обстоятельства не принудятъ назначить другое мѣсто, которое совокупно опредѣлятъ оба Правительства; оттуда войско, подобно повелѣнію своего Правительства съ согласіемъ Испанскаго, мало помалу будетъ подвигаться далѣе. Ст. 5. Португальское войско должно быть содержано въ полѣ въ такомъ состояніи, въ какомъ обыкновенно содержатся вспомогательныя войска. Ст. 6. Королева Правительница обѣщается помогать въ содержаніи вспомогательнаго войска, принимая на себя доплату того количества, какое составляетъ разность между жалованьемъ во время мира и войны; количество оного назначено будетъ особеннымъ договоромъ. Ст. 7. Королева Правительница обѣщаетъ, принимать Португальскія войска также точно на ея землѣ, какъ и войско Испанское; Королева же Португальская, обѣщаетъ тотчасъ отозвать своихъ солдатъ послѣ прекращенія войны съ соперникомъ. Ст. 8. Договоръ сей долженъ быть утвержденъ въ продолженіи 4 дней. Данъ въ Лиссабонѣ 24-го Сентября 1835 года, и подписанъ Княземъ *Палмелла* и Испанскимъ Посланникомъ *Г-мъ Перейра-де-Кастро*. (G. C.)

Ионическіе Острова.

Корфу, 12-го Октября.

Безпорядки въ Албаніи уже прекращены, Порты имѣтъ нынѣ время и досугъ заняться Варварійскими краями и *Мегмедомъ Али*. Сколько намъ извѣстно, Порты дѣлаетъ нынѣ большія вооруженія, которыхъ цѣлю будтобы Триполь; но послѣ употреблены-будутъ къ чему онъ то другому. *Мегмедъ-Али* долженъ быть осторожнымъ; ибо какъ скоро Султанъ поставитъ себя въ выгодное положеніе, то вѣроятно захочетъ утвердить свою верховную власть въ Сиріи, а что Султану нетрудно бы было возвратитъ Сирію, кажется сіе подтверждаетъ, господствующее въ семь краѣ неблагоприятное положеніе къ *Ибрагиму-Паши*, болѣе и болѣе обнаруживающееся; кромѣ сего Султанъ можетъ полагаться на посредственное содѣйствіе Россіи, если только предприметъ экспедицію въ Сирію. Въ семь случаевъ Порты имѣла бы большія силы, нежели прежде *Мегмедъ-Али*, и можетъ ожидать въ Сиріи благопріятнаго успѣха. Неизвѣстно удовольствуется ли она симъ и не задумаетъ ли дѣйствовать далѣе противу *Мегмеда-Али*. Порты безъ сомнѣнія намѣрена подрѣзать *Мегмеда-Али*; а что она будетъ имѣть къ сему средства, лишь только водворится въ Сирію; это предвидитъ и самъ Вице-Король: ибо онъ какъ отчаянный игрокъ ставитъ все на Сирію и изъ ней черпаетъ всѣ силы. Впрочемъ если и дойдетъ когда нибудь до войны между ними и Портою, то или весьма мало или вовсе не найдетъ онъ подкрѣпленія со стороны обѣихъ морскихъ Державъ, коихъ благоположеніе, какъ видно изъ публичныхъ листовъ, весьма слабѣетъ, и нелегко можно повѣрить, чтобы онъ соединились противу Порты въ пользу *Мегмеда-Али*. (G. C.)

Остъ-Индіа.

Изъ новѣйшихъ извѣстій, полученныхъ въ Англіи изъ Индіи, видно, что внѣшняя политика Британскаго Правительства въ Остъ-Индіи ограничивалась наблюденіемъ за переговорами между *Рундшигъ-Сингомъ* и Владѣтелемъ Кабульскимъ, потому, что окончаніе войны между ними будетъ чрезвычайно важно для выгоды Англіи. — Ежели *Рундшигъ-Сингъ* будетъ побѣжденъ, то въ тѣхъ странахъ значительно усилится вліяніе Персидскаго Двора. — Обѣ воюющія стороны, Афганы и Сіики, собираютъ свои войска вблизи Пешавера, который находится во власти *Рундшигъ-Синга*. Говорятъ, что армія Афгановъ состоитъ изъ хорошо вооруженныхъ, храбрыхъ и отчаянныхъ наѣздниковъ; но и Сіики весьма рѣшительны, обучены Европейскими, по большей части Французскими Офицерами, и очень многочисленны; по этому полагали, что битва между ними будетъ кровопролитна. *Рундшигъ-Сингъ*, Раджу Пундшаба, Лагора, Кашемира и окрестныхъ странъ, называютъ въ Индіи Сѣвернымъ Львомъ и Раджею пяти морей; онъ вѣрный приверженецъ и защитникъ Остъ-Индской Компаніи. Напротивъ того *Достъ-Магомедъ-Ханъ* питаетъ къ Компаніи вражду. — Генераль *Рундшигъ-Сингъ*, *Гулабъ-Сингъ*, извѣстный въ Европѣ изъ писемъ *Жакмона*, потерялъ незначительное сраженіе. Но самъ *Рундшигъ-Сингъ* находится еще на лѣвомъ берегу Индіи, съ главными сво-

мьера з д. 22го Квіетнія 1834го року. Przeznaczenie tej konwencji zamyka się w ośmiu następujących artykułach. Art. 1szy. Portugalia przyrzeka, przysłać przeciw pretendentowi korpus posiłkowy z 6,000 ludzi złożony, który zwolna do 10,000 powiększony być może. Art. 2gi. Te 6,000 ludzi mają stać w pogotowiu na granicy do przejścia jej w dniu 30tym Września. Art. 3ci. Dzień wkroczenia obadwa Rządy wspólnie oznaczają. Art. 4ty. Korpus posiłkowy po swoim wkroczeniu, ma objąć stanowisko przy Salamance, jeżeli okoliczności nie zniewolą do przeznaczenia mu innego punktu, który obadwa Rządy wspólnie wyznaczą; ztamtąd woysko, stosownie do instrukcyi swojego Rządu, z przyzwoleniem Rządu Hiszpańskiego, zwolna dalej postępować będzie. Art. 5ty. Woysko Portugalskie ma być utrzymywane w polu na takiej stopie, na jakiej zwykle utrzymywane są woyska posiłkowe. Art. 6ty. Królowa Rejentka obowiązuje się przyłożyć do utrzymania posiłkowego woyska, biorąc na siebie dopełnienie tej różnicy, jaka zachodzi między żołdem wypłacanym w czasie wojny i w czasie pokoju; wielkość tej różnicy oznaczona zostanie przez osobną ugodę. Art. 7my. Królowa Rejentka przyrzeka, że woyska Portugalskie tak będą przyjęte i traktowane na jej ziemi, jak woysko Hiszpańskie; Królowa zaś Portugalska przyrzeka natychmiast odwołać swoich żołnierzy po ukończeniu wojny z pretendentem. Art. 8my. Ta uгода ma być ratyfikowana w przeciągu dni 4rech. Datowana jest w Lisbonie dnia 24go Września 1835go roku, a podpisana przez Xięcia *Palmellę* i Hiszpańskiego Posła *P. Perez de Castro*. (G. C.)

WYSPY JOŃSKIE.

Z Korfu, dnia 12 Października.

Niespokojności w Albanii przytłumione już zostały. Porta ma teraz czas i wolną rękę do zajęcia się Barbarzyjskimi krajami i *Mehmedem-Alim*. O ile wiemy, Porta zajmuje się teraz wielkimi przygotowaniami, których przeznaczeniem ma być Trypol; ale później, mają być do czego innego użyte. *Mehmed-Ali* powinien się mieć na baczności: bo skoro Sułtan uyrzy się w korzystnym położeniu, zechce zapewne ustalić swoją najwyższą władzę w Syrii. Że zaś Sułtanowi nie byłoby trudno odzyskać na powrót Syryą, zdaje się to potwierdzać panujący duch w tym kraju, coraz widoczniej objawiający się przeciw *Ibrahimowi-Baszy*; prócz tego Sułtan może rachować na pośrednie działania Rosyi, jeżeli tylko przedsięwzięcie do Syrii wyprawę. W tym razie Porta wystąpiłaby z większą przewagą, niżeli dawniej *Mehmed-Ali*, i może być pewną w Syrii pomyślnego skutku. Kto wie, czy nawet poprzestałaby na tём, i czy nie myślałaby daley postąpić przeciw *Mehmedowi*. Porta bezwątpienia ma zamiar skarcenia *Mehmeda-Alego*, i że będzie miała do tego śródki, skoro tylko ustali się w Syrii; przeczuwa to sam Vice-Król, ponieważ, jako rozpaczający szuler stawia wszystko na Syryą i w niej całe sify zbiera. Zresztą jeżeli przyjdzie kiedy do wojny między nim a Portą: albo bardzo małe, albo żadnego nie znajdzie wsparcia, ze strony obudwu Mocarstw morskich, których przychylność, jak z publicznych pism widzieć można, jest bardzo słaba, i które, trudno przypuścić, aby się złączyły przeciw Porcie, na korzyść *Mehmeda*. (G. C.)

INDYE WSCHODNIE.

Z nowych wiadomości w Anglii z Indyy, okazuje się, że zewnętrzna polityka Rządu Angielskiego w Indyach - Wschodnich ograniczała się uważaniem układów między *Rundszid-Singiem* a Władcą Kabulu, dla tego, że ukończenie między nimi wojny, będzie nadzwyczaj ważną rzeczą dla dobra Anglii. — Jesliby *Rundszid-Sing* był zwyciężony, tedy w krajach tamtych znacznie się wzmoże wpływ Dworu Perskiego. Obie walczące strony, Afganowie i Siikowie zgromadzają swe woyska w bliskości Peszaweru, które to miasto znajduje się w mocy *Rundszid-Singa*. Mówią, że woysko Afganów składa się z dobrze uzbrojonych walecznych i na wszystko gotowych najezdników; lecz też i Siikowie całę są śmiali, wyuczeni przez Europejskich, a powiększej części Francuzkich oficerów, i bardzo są liczni; ztąd wnioskowano, że walka między nimi będzie krwawa. *Rundszid-Sing*, Radzę Pundszaby, Lahory, Kaszemu i okolicznych krajów, w Indyach, nazywają Lwem Północnym i Radzę pięciu mórz; jest on wiernym stronnikiem i obrońcą Wschodnio-Indyjskiej Kompanii. Przeciwnie, *Dost-Mahommed-Chan* pała ku Kompanii nienawiścią. *Rundszid-Sing* Jenerał *Hulab-Sing*, znany w Europie z listów *Żakmona*, przegrał mało znaczącą bitwę; lecz *Rundszid-Sing* osobiście znajduje się jeszcze na lewym brzegu Indyy z głównymi siłami; do jego przybycia nie może żaydź stanowczego. Odkrył on śpisek między Mahometaniską szlach-

ми силами; до прибытія его ничего рѣшительнаго произойти не можетъ. Онъ открылъ заговоръ Магометанскаго Дворянства въ Кашемирѣ въ пользу Владѣтеля Кабульскаго, что весьма обезпостило его; ибо слабую сторону власти его составляетъ всеобщая неприязнь къ нему Магометанскихъ жителей въ его владѣніяхъ. — Сіики суть народъ слишкомъ малочисленный, и потому не могутъ основать и утвердить Государство обширное; еслибъ даже они и остались побѣдителями въ предстоящей войнѣ, то приращеніе обширныхъ земель, населенныхъ враждебными имъ жителями, послужило бы только къ ослабленію ихъ силы.

— Генераль *Алларъ*, Главнокомандующій арміи Рундшита, прибывшій недавно въ Парижъ, намѣревается вывезти оттуда мастеровъ для лихихъ ядеръ; онъ никакъ не могъ выучить этому искусству Индѣйцевъ, хотя они довольно хорошо умѣютъ отливать пушки. Онъ женатъ на дочери Лагорскаго Князя, и имѣетъ пятерыхъ дѣтей, находящихся нынѣ въ Католическомъ пансіонѣ, въ Парижѣ. — *Рундшитъ-Сингу* теперь около 55 лѣтъ отъ роду, но онъ уже дряхлъ, какъ 86-ти лѣтній старикъ. Старшій его сынъ, 25 лѣтъ, наследующій по отцу обширными его владѣніями, какъ говорятъ, гордъ и надмененъ, и уже обнаружилъ свое нерасположеніе къ Ост-Индской Компаніи, объявивъ намѣреніе подкрѣпить нападенія на Британскія владѣнія. — Англійское Правительство, которое соблюдало доселѣ самый строгій нейтралитетъ въ отношеніи къ борьбѣ о Кабульскомъ Престолѣ, сдѣлало наконецъ первый шагъ къ сближенію съ побѣдоносною династією *Достъ-Мусаммеда*. Оно отправило въ Кабуль дипломатическаго Агента, молодаго Кашемирскаго Брамина, *Могунъ-Лала*, который путешествовалъ въ этихъ странахъ съ *Борнсомъ* и *Жераромъ*, а теперь посланъ въ качествѣ газетчика. У Восточныхъ Владѣтелей существуетъ обыкновеніе держать при чужеземныхъ Дворахъ официально акредитованнаго газетчика, коего занятія состоятъ, собственно, въ доставленіи Придворныхъ извѣстій, но который обыкновенно служитъ полуофициальнымъ Агентомъ для веденія предварительныхъ переговоровъ до того времени, когда уже должно бываетъ передать оныя настоящимъ Посланникамъ. — Во внутреннихъ областяхъ Британской Индіи спокойно совершается постепенное развитіе существующей тамъ системы управленія. — Въ послѣднее время надлежало вмѣшаться въ управленіе Джейпурскаго Государства, гдѣ Министръ *Джотарамъ* умертвилъ Раджу. — *Джотарамъ* грозилъ сначала намѣреніемъ воспротивиться вооруженною силою, но внутренніе раздоры Вельможъ лишили его всякой надежды на успѣхъ и онъ покорился и содержится подъ стражей неподалеку отъ Агры. — Если откроютъ достаточныя доказательства его вины, то онъ будетъ казненъ. Сынъ Раджи еще малолѣтенъ, и потому управленіе ввѣрено Регенту, *Бурри Саулу*, человеку знатной фамиліи, но безъ всякихъ дарованій Правительственныхъ. Впрочемъ онъ имѣетъ власть только по имени; а управляетъ Государствомъ, собственно, Англійскій Резидентъ. — При нравственной испорченности, произведенной между Аристократією долгами междоусобіями и порабощеніемъ, надлежитъ ожидать безпорядковъ важныхъ. — Хотя всякое непосредственное участіе въ управленіи Государства Раджпутскихъ совершенно противно Политической системѣ Англіи, но настоящее положеніе этого Государства такъ непрочное, что, рано или поздно, и вѣроятно въ скоромъ времени, Англія должна будетъ рѣшиться присвоить себѣ, управленіе этого страню. Принятія въ послѣдніе два года мѣры къ замѣненію туземнаго языка Англійскимъ, произвели, какъ и должно было ожидать, немало безпокойства въ образованнѣйшемъ классѣ тамошнихъ жителей. — Дворянство при туземныхъ Дворахъ, въ надеждѣ пріобрѣсти вліяніе и выгодныя мѣста, легко согласилось воспитывать своихъ дѣтей по образцу Англичанъ; но коль скоро разнесся въ Калькуттѣ слухъ объ уничтоженіи высшаго училища Магометанскаго, то приналежащія къ Исламизму жители подали противъ того просьбу, которую подписали 8,312 чел., и въ которой они представляли Генераль-Губернатору, что Правительство Британское обязано поддерживать ученое образованіе Магометанъ. Послѣ этого официально объявлено, что слухи объ уничтоженіи высшаго училища несправедливы. Система свободной торговли пріобрѣла новое расширеніе въ Сингапурѣ. Американскіе корабли доселѣ не впускались въ эту гавань. Слѣдствіемъ того было, что они приходили въ сосѣднее Голландское заведеніе Кіо, и товары, которые не находили тамъ, заставляли привозить туда на лодкахъ изъ Сингапура. Это положеніе дѣлъ теперь прекращено, и Американцамъ предоставлены одинакія съ прочими націями права. (Смб. В.)

та въ Кашемирѣ на сторону Владѣтеля Кабулу, что bardzo go zatrwożyło: gdyż słabą stroną jego panowania składa powszechna ku niemu nienawiść mieszkańców Mahometanickich w jego posiadłościach. Siikowie, jest to naród wcale nie liczny, i dla tego nie może założyć i utrzymać rozległego państwa; jeśliby nawet zwyciężcami zostali w teraźniejszej wojnie, tedy przynależnie rozległych krajów, zamieszkałych przez nieukontentowanych ku nim mieszkańców, posłużyłoby tylko do osłabienia ich siły.

— Jenerał *Allard*, Głównodowodzący w wojsku Rundszyda, który przybył nie dawno do Paryża, ma zamiar sprowadzić ztamtąd ludwisarzy do wylewania kul działowych; żadnym sposobem nie mógł wyuczyć tej sztuki Indyanów, chociaż dość dobrze wylewają działa. Żonaty on jest z córką Xięcia Lahory, i ma pięcioro dzieci, znajdujących się teraz na pensyonie katolickim w Paryżu. *Rundszyd-Singa* ma teraz około 55 lat wieku, lecz już tak zgrzybiały, jak 80-letni starzec. Starszy syn jego, mający lat 25, który ma odziedziczyć po oycu rozległe jego posiadłości, mówią, że jest hardy i nadęty i okazał już swoje nieukontentowanie ku Wschodnio-Indyjskiej Kompanii, oświadczwszy zamiar posilkowania napadów na posiadłości Angielskie. Rząd Angielski, który dotąd zachowywał najsurowszą neutralność w walce o tron Kabulski, uczynił nakoniec pierwszy krok, do zbliżenia się ze zwycięską dynastją *Dost-Muhammeda*. Rząd wspomniany wysłał do Kabulu dyplomatycznego Aagenta, młodszego Kasmirskiego Bramina, *Mohun-Lala*, który zwiedzał te kraje, z *Bornsem* i *Gerardem*, a teraz wysłany został w obowiązku nowiniarza. U władców Wschodni trwa zwyczaj utrzymywać przy Dworach cudzoziemskich urzędowie naznaczonego nowiniarza, którego zatrudnienia zawierają się właściwie, w dostarczaniu wiadomości Dworn, lecz, który zwyczajnia uważany jest za półurzędowego Aagenta, dla odbywania poprzedniczych układów, do tego czasu, gdy już wypada zdawać je przez rzeczywistego Posła. W wewnętrznych posiadłościach Indyy Angielskich spokojnie się wypełnia, stopniowo rozwijanie się trwającego tam systemu zarządu. W ostatnich czasach wdać się wypadało do zarządu Państwa Dżeypurskiego, gdzie Minister *Dżotaram* zabił Radzę — *Dżotaram* zagrażał z początku zamiarem, oprzeć się siłą zbroją — ale wewnętrzne niezgody Magnatów — pozbawiły go wszelkiej nadziei pomysłnego skutku, on się poddał i jest utrzymywany pod strażą nie daleko Aгры. Jeśli odkryte będą dostateczne dowody jego winy, tedy będzie on karany. Syn *Radży* jeszcze jest małoletnim, i dla tego zarząd poruczony Regentowi *Burri-Saula*, człowiekowi znakomitej familii, lecz bez żadnych talentów do Rządu. Zresztą ma on tylko władzę z imienia, a właściwie zarządza państwem, Rezydent Angielski. Przy moralnym zepsuciu, zasłłem między arystokracją z przyczyny długich wojen domowych i ujarzmienia, ważnych oczekiwać należy skutków. Chociaż wszelkie niepośrednie uczestnictwo w zarządzie państw Radżputskich zupełnie jest przeciwne systematowi politycznemu Anglii, jednak obecne położenie tej Monarchii tak jest nietrwałe, że wcześni lub późni, i zapewne w krótkim czasie, Anglia będzie musiała zdecydować się na przywłaszczenie sobie zarządu tego kraju. Przyjęte w ostatnich dwóch latach środki do zamienienia krajowego języka na Angielski, sprawiły, jak należało oczekiwać, niemało niespokojności między oświecenią klasą tamecznych mieszkańców. Szlachta przy Dworach tamecznych, w nadziei znalezienia wpływu i miejsc korzystnych, łatwo się zgodziła wychowywać dzieci swoje na wzór Anglików; lecz skoro rozszalała się w Kalkucie pogłoska, o zniesieniu wyższej szkoły Mahometanickiej; wówczas należący do wyznania Islamskiego mieszkańcy, podali przeciw temu prośbę, którą podpisało 8,312 osób, a w której przekładali oni Jeneralnemu Gubernatorowi, że Rząd Brytanii powinien wspierać naukowe kształcenie Mahometanów. Potém urzędowie ogłoszono, że pogłoski o zniesieniu wyższej szkoły są fałszywe. Systemat wolnego handlu otrzymał nowe rozszerzenie w Singapur; okręty Amerykańskie nie wchodziły do tego portu. Skutkiem czego było, że wchodziły do sąsiedzkiej Hollenderskiej przystani Kio, i towary, których tam nie znajdowały, sprowadzały tam na łodziach z Singapur. Teraz taki stan rzeczy ustał, i Amerykanie używają równych praw z indami narodami. (G. S. P.)